Комисија за спречување и заштита
од дискриминација
Бр. 01-303/1
07.10.2021 год.
СКОПЈЕ

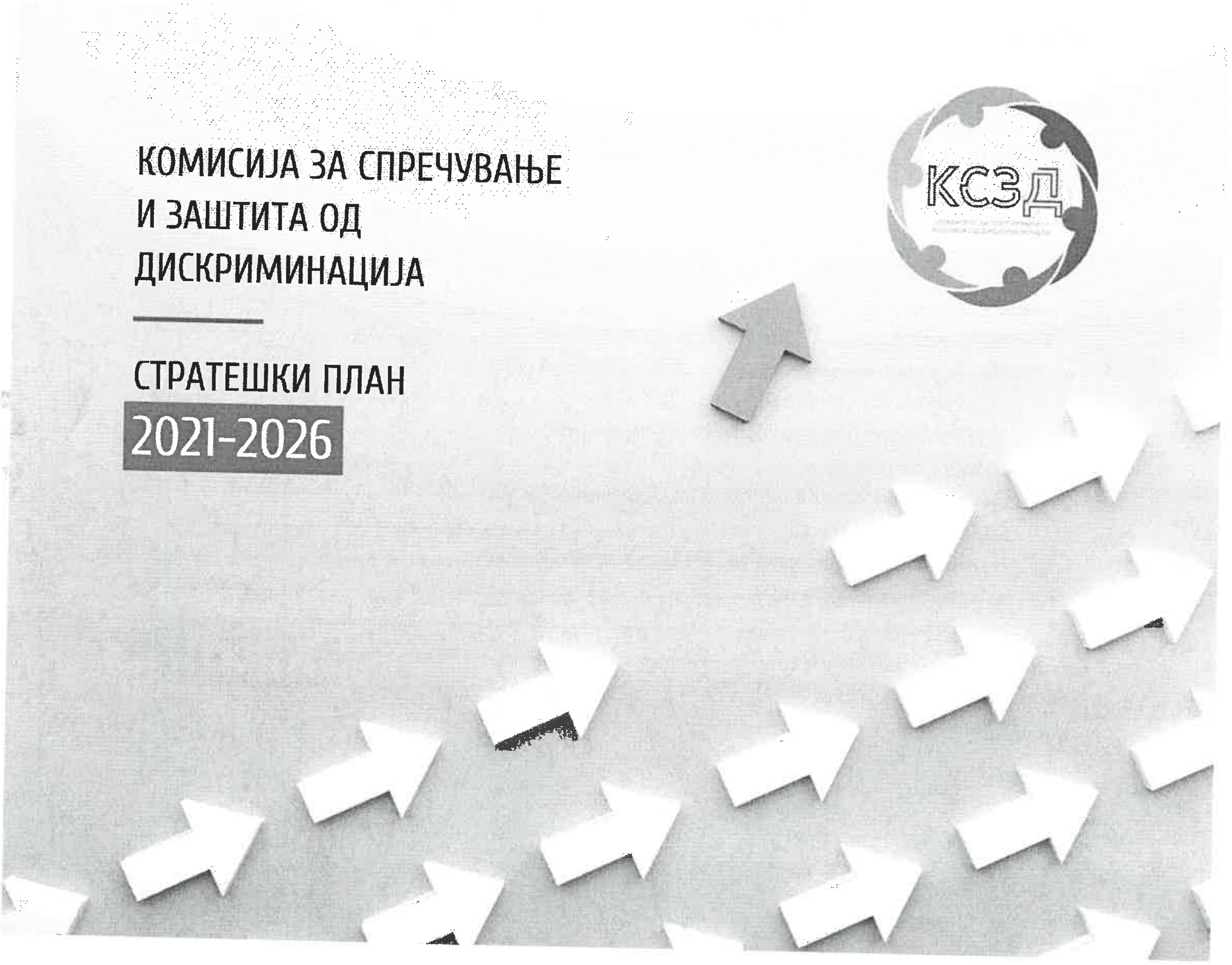

КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА

СТРАТЕШКИ ПЛАН
2021-2026

СОДРЖИНА

ПРЕДГОВОР 3
1. ВОВЕД 5
2. АНАЛИЗА НА КОНТЕКСТОТ 7
2.1 Институции, влијание и интереси 7
2.1.1 Одредување на засегнати страни 7
2.1.2 ПЕСТЛЕ анализа - анализа на факторите на опкружувањето 9
2.1.3 SWOT анализа (ПСМЗ) 10
2.2 КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА 12
2.2.1 Надлежности на КСЗД 12
2.2.2 Членови на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација 14
2.2.3 Стручна служба на Комисијата 15
2.2.4 Актуелна состојба 16
3. ВИЗИЈА, МИСИЈА И ВРЕДНОСТИ 20
4. СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ 2021 – 2026 23
5. ПРОГРАМИ 26

ПРЕДГОВОР

Почитувани,

Првиот состав на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, основана согласно Законот за спречување и заштита од дискриминација (Сл. весник на РСМ бр. 258/30.10.2020) беше избран од страна на Собранието на Република Северна Македонија на 25 јануари 2021г. Првата неформална средба на новоизбраните членови се случи на 1 февруари 2021 во просториите на МТСП, на покана на министерката за труд и социјална политика. На таа средба членовите на Комисијата се соочија со два непобитни факти: од една страна, дека во рацете имаат Закон што им нуди одлична можност да се реализираат како ефикасно колективно тело кое ќе работи на промоција, заштита и превенција на еднаквоста, човековите права и недискриминацијата и од друга, дека се нова институција која нема свои простории, нема стручна служба и вработени, ниту дефинирани административни процедури за регистрирање како нов субјект во државниот правен систем.

Но токму ваквите предизвици дополнително го подигнаа нашиот ентузијазам и енергија одлучно да се впуштиме во една, навидум невозможна мисија: буквално од темел да градиме нова институција која ќе промовира нов пристап во своето работење и извршување на законските надлежности. Токму овие предизвици нѐ поврзаа како тим кој има заедничка цел и визија: новата Комисија за спречување и заштита од дискриминација да ја втемелиме како институција -двигател на позитивни општествени промени што ќе водат кон суштествена еднаквост, институција - промотор на човековите права и еднаквост и институција што ќе обезбедува ефикасна заштита од сите видови дискриминација. Институција што ќе биде отворена, транспарентна и достапна за

секого, институција што со својот интегритет и кредибилитет ќе ужива доверба кај граѓаните. Институција што посветено ќе работи на зајакнување на јавната свест во насока на создавање општествени услови што ќе развиваат култура на толеранција и почитување на различностите. Институција што ќе биде факторизирана како иницијатор на промени што водат кон поправедно и поправично општество – општество каде сите луѓе се еднакви и ги уживаат истите права и слободи.

Водени од ваква заедничка визија, свесни за сопствената одговорност и полни со ентузијазам и позитивна енергија, секој успешен чекор што го направивме во овие пет месеци постоење, го доживеавме како вистински мал успех и чекор кон остварување на нашата визија. Се радувавме на секоја подадена рака за поддршка: Владата ни додели пристапни простории на трајно користење, Британската амбасада ни обезбеди стручна поддршка од страна на ЦУП при креирањето на основните акти на институцијата, Мисијата на ОБСЕ ни обезбеди стручна помош при брендирањето на Комисијата и креирањето на иновативен, технолошки напреден софтвер за работа на предмети, Мрежата за заштита од дискриминација ја обезбеди првата базична обука на членовите на КСЗД при работа на предмети, Канцеларијата на ООН во Скопје организираше онлајн донаторска конференција и претставување на Комисијата пред меѓународните организации и амбасади во Скопје, Македонскиот центар за меѓународна соработка ни даде поддршка при изготвувањето на првата промотивна кампања под наслов: „Фудбалот против дискриминацијата".

Затоа и со гордост можеме да кажеме дека првите пет месеци од работата на Комисијата беа месеци кои не треба да се заборават. Иако пред нас се уште многу нерешени предизвици – адаптирање на новите простории и опремување со мебел и средства за работа, усвојување на стратешките документи и акти за работа на Комисијата – продолжуваме со исто темпо и со ист ентузијазам да ја градиме оваа институција. Или како што често знае да каже нашиот колега-член на Комисијата: „Се чувствувам како да сум дел од тим кој гради историја".

Со почит,

Комисија за спречување и заштита од дискриминација

Весна Бендевска

1. ВОВЕД

Пред вас се наоѓа Стратешкиот план на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација (понатаму КСЗД) 2021 – 2026, документ во кој се дефинирани основните цели и насоки кои се планираат да се реализираат во периодот кој претстои како и визијата, мисијата и вредностите според кои ќе се води.

Стратешкиот план на КСЗД е документ кој утврдува генерални насоки, цели и приоритети кон кои се стреми оваа Комисија, мерки кои предвидува да ги преземе во насока на нивно остварување како и индикаторите кои ќе укажуваат дали истите се реализирани. Стратешкиот план ги вклопува плановите на областите на дејствување на КСЗД со плановите за нејзината внатрешната организација, а имајќи ги во предвид финансиските и човечки капацитети и тековните состојби во Републиката.

Во неговото изготвување беа вклучени именуваните членови на КСЗД, дополнети со претставници од граѓански и меѓународни организации на кои фокусот на делување им се човековите права, борба против дискриминацијата и маргинализираните групи. Во подготвувањето на Стратешкиот план се земаа во предвид актуелните состојби на дискриминација во државата, позицијата која се стреми КСЗД да ја постигне во општеството.

Стратешкиот план е во согласност со надлежностите на КСЗД кои произлегуваат од Законот за спречување и заштита од дискриминација. Реализацијата на стратешките цели и приоритети ќе зависи директно од посветеноста и професионалната работа како на членовите на Комисијата, така и на нејзината стручна служба. Остварувањето на целите исто така зависи и од соработката со државните институции и локалната самоуправа во насока на остварување на своите основни надлежности.

АНАЛИЗА НА КОНТЕКСТОТ

2. АНАЛИЗА НА КОНТЕКСТОТ

На овој документ се работеше поаѓајќи од фактот дека основните елементи за добра стратегија се доказите и изводливоста за реализирање на истата. Формирањето на стратешката рамка се правеше врз основа на визијата односно конечната долгорочна цел кон која КСЗД се стреми и која е реална за остварување.

За да се дојде до финалниот текст на Стратешки план беше направена поширока анализа на актуелните состојби и фактори кои влијаат на работата на КСЗД и обратно. Анализата беше направена за да се добие јасна слика за средината на дејствување на КСЗД, капацитетите со кои ќе располага, предизвиците со кои може да се соочува и нивно надминување. Како анализа се користеше ПЕСТЛЕ, СВОТ евалуација и Анализа на институции, влијание и интереси. Исто така се анализираа глобалните случувања и приоритетите на ЕУ и приоритетите на државата.

2.1 Институции, влијание и интереси

2.1.1 Одредување на засегнати страни

При одредувањето на засегнати страни се разгледуваше можното влијание на различни институции, групи и лица во постигнувањето на поставените цели и очекуваните резултати со позитивен и негативен можен исход. Исто така се разгледуваше нивниот интерес како и во која насока се движи нивниот интерес.

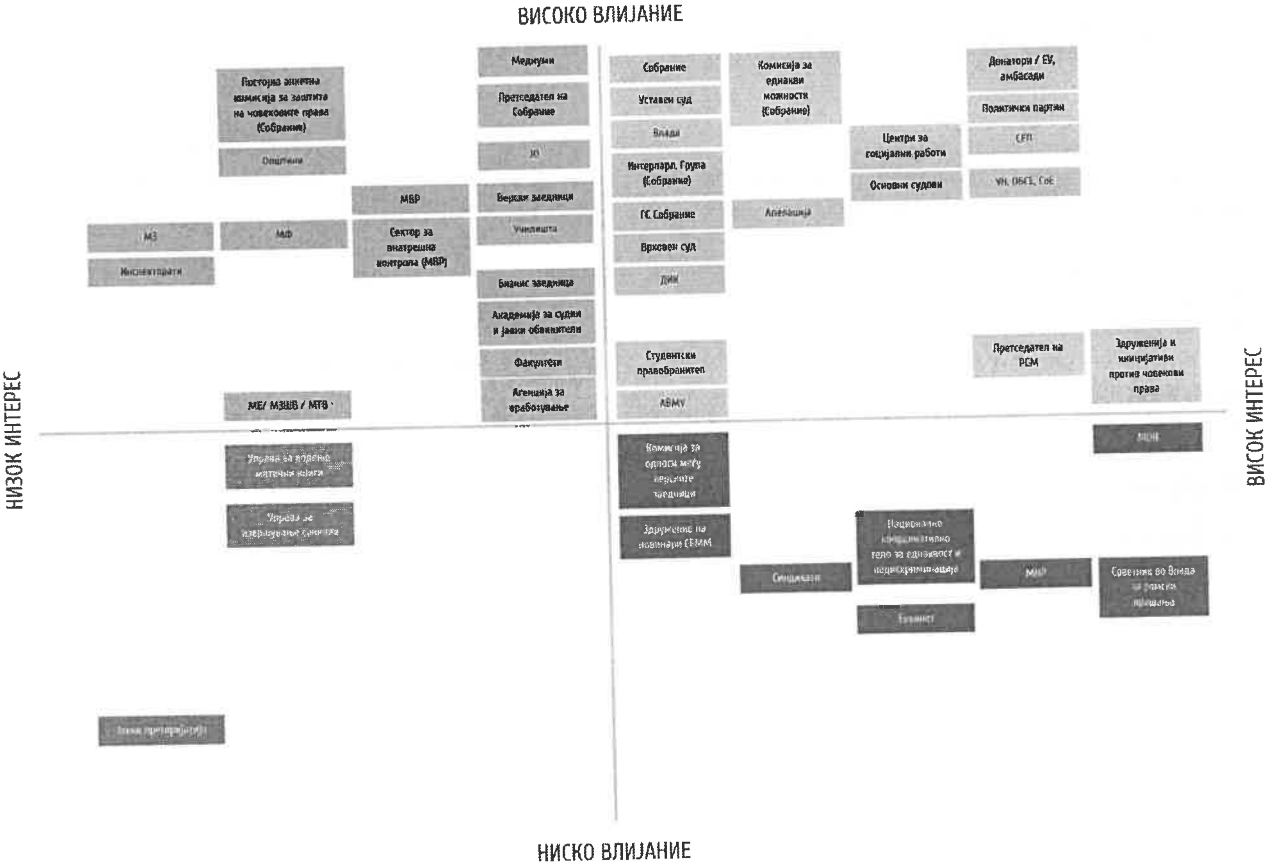
ВИСОКО ВЛИЈАНИЕ
НИЗОК ИНТЕРЕС
ВИСОК ИНТЕРЕС
Постојана анкетна комисија за заштита на човековите права (Собрание)
Општини
МЗ
Инспекторати
МФ
МВР
Сектор за внатрешна контрола (МВР)
Медиуми
Претседател на Собрание
ЈО
Верски заедници
Училишта
Бизнис заедница
Академија за судии и јавни обвинители
Факултети
Агенција за вработување
МЕ/ МЗШВ / МТВ
Собрание
Уставен суд
Влада
Интерпарл. Група (Собрание)
ГС Собрание
Врховен суд
ДИК
Комисија за еднакви можности (Собрание)
Апелација
Центри за социјални работи
Основни судови
Донатори / ЕУ, амбасади
Политички партии
СЕП
УН, ОБСЕ, СоЕ
Студентски правобранител
АВМУ
Претседател на РСМ
Здруженија и иницијативи против човекови права
Комисија за односи меѓу верските заедници
Здружение на новинари СЕММ
Синдикати
Национално координативно тело за еднаквост и недискриминација
МНР
Советник во Влада за ромски прашања
НИСКО ВЛИЈАНИЕ

2.1.2 ПЕСТЛЕ анализа - анализа на факторите на опкружувањето

ПЕСТЛЕ анализата се однесува на надворешните фактори кои би влијаеле на процесот на носење одлуки на КСЗД. Поконкретно се делат на правни, економски, општествени, технолошки, правни и од аспект на животна средина.

ПОЛИТИЧКИ	ЕКОНОМСКИ	СОЦИЈАЛНИ / ОПШТЕСТВЕНИ	ТЕХНОЛОШКИ	ПРАВНИ	ЖИВОТНА ОКОЛИНА
• Промена на власт • Висок степен на корупција • Можност/обиди за партизација особено на стручна служба • Слаби институции • Партизираност и непрофесионалност на институциите • Жалби за политичка дискриминација	• Немање одобрување на Буџетот • Ребаланс на Буџет • Инфлација • Објективна неможност да се реализира Буџетот • Поскапувања • Непредвидливи судски трошоци • Кризни состојби на државата кои бараат итна реорганизација на финансиите	• Сиромаштија на граѓани • Популистички медиуми или организации • Незадоволство од одлуките и делувањето на КСЗД • Појава на нови негативни трендови на повреди на човекови права и дискриминација • Недоверба на граѓаните • Лажни вести	• Предизвици за заштита на дигиталните права • Немање доволно ИКТ капацитети внатре во службата на КСЗД • Хакерски напади • Напади на имиџот преку социјални медиуми	• Бавни процеси на усогласување со ЗСЗД и со ЕУ acquis • Немање доволно капацитети за следење на измени на законите • Измени на ЗСЗД • Недореченост на КСЗД • Комплицирани административни процедури за ангажирање на стручната служба како и реализирање на јавни набавки	• Влијание на животната средина врз општественото раслојување • Голема потрошувачка на хартија, средства потребни за превоз

2.1.3 SWOT анализа (ПСМЗ)

Во SWOT анализата се разгледуваа силните и слабите страни како внатрешна анализа и можностите и заканите како надворешна анализа како и нивно користење при креирањето на стратегијата. Потпирајќи се на силните страни за искористување на можностите и надминување на заканите, како и отстранување на слабите страни за да се искористат можности и да се избегнат заканите имајќи предвид дека со јасно согледување на состојбите може да се направи подобро планирање. Треба да се има предвид дека КСЗД е штотуку воспоставено тело во оваа форма и покрај реализирањето на своите надлежности, потребно е и институционално и организациско јакнење.

СИЛНИ СТРАНИ		МОЖНОСТИ	
• Флексибилност • Адаптибилност • Висока мотивираност • Професионалност • Интегритет и независност • Транспарентност и отчетност • Ефективност и ефикасност • Кохерентен состав • Разновидност на тимот	• Тимска работа • Простории за работа • Тековно работење на акти за систематизација и Стратешки план • Институционална меморија • Проширена надлежност • Пристапна локација • Капацитет за лобирање • Етнички инклузивно работење на КСЗД	• Процеси за европска интеграција • Усогласување со европска легислатива • Преземање на европски практики • Соработка и поддршка од граѓански организации и невладини организации • Соработка со дополнителни фондови	• Соработка со институции на локално, национално и меѓународно ниво • Промоција на човекови права и позитивни вредности • Надградба на знаење
СЛАБИ СТРАНИ		**ЗАКАНИ**	
• Недоволно запознаена јавност за работата на КСЗД • Недостаток на интерни акти • Не развиен систем за собирање и обработка на податоци • Недостаток на формирана стручна служба	• Потреба од зајакнување на стручната служба за специфичните потреби на КСЗД • Недостаток на доверба кај граѓаните • Родова не балансирано	• Сложени административни процедури • Неинформираност • Незаинтересираност на институциите за соработка • Не добивање на поддршка на Собранието	• Немање на доволно финансиски средства • Обиди за нарушување на независноста • Немање на добар имиџ во јавноста

2.2 КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА

Комисијата за спречување и заштита од дискриминација се основа со донесувањето на Законот за спречување и заштита од дискриминација (Службен весник на РСМ бр. 258/2020, од 24ти октомври 2020 година). Членовите на КСЗД беа избрани од страна на Комисијата за изборите и именувањата на 5ти јануари 2021 година, додека Собранието на РСМ го изгласа првиот состав на 25ти јануари 2021 година. Комисијата е самостоен и независен орган кој работи согласно своите надлежности утврдени во закон (член 21 од Законот за спречување и заштита од дискриминација).

2.2.1 Надлежности на КСЗД

Надлежности на КСЗД според Законот за спречување и заштита од дискриминација се:

- презема активности за промоција, заштита и превенција за еднаквоста, човековите права и недискриминацијата;
- следи спроведување на законот и да дава свои мислења и препораки;
- промовира принцип на еднаквост, право на недискриминација и справувањето со сите форми на дискриминација преку зголемување на јавната свест, информирање и едукација;
- придонесува во изготвување и примена на програми и материјали од областа на формалното и неформалното образование
- изготвува и објавува посебни и тематски извештаи за одредени прашања од областа на еднаквоста и недискриминацијата;
- дава општи препораки за одредени прашања од областа на еднаквоста и недискриминацијата и го следи нивното спроведување;
- се залага за ратификација на билатерални или мултилатерални меѓународни договори од областа на човековите права или за пристапување кон истите и го следи нивното спроведување;
- придонесува при изготвувањето на извештаите што државата е должна да ги поднесува до меѓународните и регионалните тела за човекови права и придонесува за спроведување на нивните препораки;
- промовира и предлага усогласување на националното законодавство, прописи и практики со меѓународните и регионалните

инструменти за човекови права

- иницира измена на прописи заради спроведување и унапредување на заштитата од дискриминација
- дава мислења по предлози на закони од значење за спречување и заштита од дискриминација;
- воспоставува соработката со физички и правни лица, како и со здруженија, фондации, социјални партнери за остварување на принципот на еднаквост и унапредување на спречувањето и заштитата од дискриминација
- соработува со соодветни национални тела на други држави, како и со меѓународни и регионални организации на полето на заштита од дискриминација;
- постапува по претставки, носи мислења, препораки и заклучоци за конкретните случаи на дискриминација;
- поведува постапка за заштита од дискриминација по службена должност
- дава информации на заинтересираното лице за своите права и можности за покренување на судска или друга постапка
- го следи извршувањето на мислењата и препораките за конкретните случаи на дискриминација се до исполнување на препораките дадени од КСЗД
- се јавува како замешувач во судски постапки
- може да дејствува како пријател на судот (amicus curiae);
- за својата работа КСЗД квартално ја информира јавноста за случаите на дискриминација, ги споделува своите мислења и препораки на јавноста преку кој било медиум;
- КСЗД има можност да формира советодавни тела од експерти за одредени специфични прашања, да прибира и објавува статистички и други податоци и формира бази на податоци поврзани со спречување и унапредување на заштитата од дискриминација;
- КСЗД за својата работа поднесува Годишен извештај до Собранието на Република Северна Македонија и има обврска сите извештаи, вклучително и финансискиот извештај да ги објавува на интернет страницата на КСЗД.

Со Законот за спречување и заштита од дискриминација, КСЗД доби нови и проширени надлежности во однос на работата и надлежностите на кои беа предвидени со претходниот Закон за спречување и заштита од дискриминација кој е вон сила. Во најголем

дел, новите надлежности се во насока на информирање, едуцирање и подигање на свест како начин за спречување на дискриминацијата.

2.2.2 Членови на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација

Членовите на КСЗД ги избира Собранието. КСЗД е составена од претседател и шест членови. Постапката за избор на членови започнува со објавување на јавен оглас за избор објавен од Собранието. Членовите на КСЗД се избираат со мандат од пет години, со право на уште еден последователен повторен избор. Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието утврдува предлог - листа од пријавените кандидати, по претходно спроведена јавна расправа и во рок од 14 дена по истекот на рокот ја доставува до Собранието во прилог со материјал од сите доставени пријави и извештај од спроведената јавна расправа. Членовите на КСЗД треба да го одразуваат составот на општеството во целина и при изборот на членовите на КСЗД се применуваат принципите за соодветна застапеност на сите општествени групи, начелото на соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците и родово балансирано учество. Исклучително важно да се истакне е критериумот за избор на член на КСЗД утврден во законот кој бара минимум седум години работно искуство од областа на човековите права од кои пет години во областа на еднаквост и недискриминација. Претходно наведеното е важно затоа што при изборот се гарантира професионалноста на челновите на комисијата и ја намалува можноста за влијанија и арбитрарност во изборот на членовите.

Исто така членовите на КСЗД имаат статус на именувани лица кои функцијата ја извршуваат професионално, неспоиво со извршување на друга јавна функција, професија или функција во политичка партија како и дека имаат право на плата и други надоместоци во согласност со Закон за плата и другите надоместоци на пратениците во Собранието на Република Македонија и другите избрани и именувани лица во Републиката.

Во насока на независност на КСЗД треба да се потенцира и финансиска независност која ја е предвидена со Законот за спречување и заштита од дискриминација, со што се зајакнува нејзината положба и работа. Покрај тоа, КСЗД има законска можност да обезбедува средства и од други извори како што се донации и грантови.

2.2.3 Стручна служба на Комисијата

Стручната служба на КСЗД се формира заради вршење на стручните, административните и техничките работи (член 22 од Законот). Исто така вработените во стручната служба на КСЗД се со статус на административни службеници и за нив се применуваат одредбите во согласност со Законот за административни службеници. Потребата од стручна служба се јавува поради зголемените надлежности на КСЗД, како и фактот дека со новиот закон членовите имаат статус на именувани лица кои функцијата ја вршат професионално со определен мандат. Стручната служба треба да биде столб на КСЗД, како за сегашниот така и за идните состави. Поради тоа е потребно да биде компетентна, ефикасна и добро образована. Ангажирање на стручната служба оди во прилог на независноста на КСЗД како и потребата од постоење на институционална меморија. Со воспоставувањето на КСЗД во 2021 година, започна и воспоставувањето на нејзината стручна служба.

Органограм на службата на КСЗД

2.2.4 Актуелна состојба

Прв акт на Република Северна Македонија кој ги заштитува човековите права и слободи е Уставот на Република Северна Македонија и врз основа на член 9 од Уставот: „Граѓаните се еднакви во слободите и правата независно од полот, расата, бојата на кожата, националното и социјалното потекло, политичко и верско уверување, имотна и општествена положба. Граѓаните пред Уставот и законите се еднакви. Врз основа на членот 50 од Уставот „секој граѓанин може да се повика на заштита на слободите и правата утврдени со Уставот пред судовите и пред Уставниот суд", а врз основа на член 110 алинеја 3 Уставот го заштитува човекот и граѓанинот од дискриминација по основа на пол, раса, верска, национална, социјална и политичка припадност.

Други акти во кои се регулира заштитата на човековите права се : Законот за еднакви можности на жените и мажите, Законот за вознемирување на работното место, Законот за работни односи, Законот за заштита на децата, Законот за социјална заштита, Законот за семејство, Законот за основно образование, Законот за средно образование, Законот за високо образование, Законот за судовите, Законот за јавно здравје, Законот за заштита на правата на пациентите, Законот за волонтерство, Законот за здруженија на граѓани и фондации и други закони.[1]

Покрај наведената уставна и законска заштита на човекови права и слободи, еднаквоста и заштита од дискриминација, во правниот поредок на РСМ истите се заштитени и преку Европската конвенција за човекови права и други меѓународни договори, ратификувани во согласност со Уставот.

Законот за спречување и заштита од дискриминација е нов закон и со неговото донесување и стапување на сила, престана да важи Законот за спречување и заштита од дискриминација („Службен весник на Република Македонија" бр.50/*2010*). Новиот закон обезбедува професионализација на КСЗД и пошироки законски овластувања, во насока на подобра превенција и заштита од дискриминација. Законот предвидува проширени надлежности кои се однесуваат на превентивната функција на КСЗД, подготвување и примена на програми и материјали од областа на формалното и неформалното образование, подготвување и објавување посебни и тематски извештаи за одредени прашања од областа на еднаквоста и недискриминацијата, давање општи препораки за одредени

[1] Извештај за имплементација на Законот за спречување и заштита од дискриминација 2011 - 2018

прашања од областа на еднаквоста и недискриминацијата и следење на нивното спроведување, подготвување на извештаите што државата е должна да ги поднесува до меѓународните и регионалните тела за човекови права и придонесува за спроведување на нивните препораки, иницирање измена на прописи заради спроведување и унапредување на заштитата од дискриминација, давање мислења по предлози на закони од значење за спречување и заштита од дискриминација, можноста за поведување судски постапки, вклучување како замешувач и пријател на судот во тие постапки. Споредено со текстот на претходниот закон, се овозможува проширување на основите за дискриминација (вклучувајќи ја заштитата на права на LGBTQIA заедницата како и други маргинализирани групи).

Законот за спречување и заштита од дискриминација во однос на роковите за поднесување на претставките предвидува дека истата може да се поднесе најдоцна во рок од шест месеци од дознавањето за актот на дискриминација или најдоцна една година од денот кога повредата била направена. Рокот во кој КСЗД носи мислење по доставена претставка е 60 дена од приемот на претставката.

Иако мислењата кои ги носи КСЗД се правно необврзувачки, од законот и произлегува обврска да поднесе барање за покренување прекршочна постапка пред надлежен суд против лицето (правно или физичко) или органот кое не постапило по мислењето и препораката на Комисијата.

Носењето на законот и воспоставувањето на Комисија е во насока на усогласување на националната со европската регулатива и секако во полза на интеграциските аспирации на нашата држава. Сепак суштината на законот и постоењето на КСЗД е во третирање на проблемот на дискриминацијата во целост преку промоција, превенција и заштита.

Во насока на реализирање на своите законски надлежности, а во прилог на подобрување на состојбата со заштита на човекови права, соработката и отвореноста на институциите значително би придонесла за намалување на дискриминацијата. Дополнително, КСЗД во својата работа треба да има комуникација и соработка со Народниот правобранител, граѓанските и меѓународните организации, а секако од големо значење е соработката и поддршка од медиумите.

Исто така, во претстојниот период КСЗД претендира да стане центар каде ќе се слеваат сите податоци за дискриминација од

институции надлежни да постапуваат по претставки како и според податоците добиени од претставките.

Воспоставувањето на КСЗД е во период на светската пандемија на КОВИД – 19 вирусот, причина поради која настанаа големи општествени промени. Овие промени доведоа до влошување на состојбите во областа на еднакво уживање на основните човекови права во земјата.

КСЗД има визија, но и предизвик пред себе, да воспостави повисоки вредности за спречување на дискриминацијата во државата и да биде чувар на човековите права, што е комплексно да се спроведе, но е благородно и со големо значење за општествен напредок.

ВИЗИЈА, МИСИЈА И ВРЕДНОСТИ

3. ВИЗИЈА, МИСИЈА И ВРЕДНОСТИ

Комисијата за спречување и заштита од дискриминација е самостоен и независен орган кој работи во согласност со надлежностите утврдени со Законот за спречување и заштита од дискриминација. Во насока на реализирање на своите надлежности, афирмирање на човековите права во општеството и градење на стекнување кредибилност, КСЗД ја утврди следната визија и мисија:

Визија

Комисијата за заштита од дискриминација е двигател на позитивни промени за суштествена еднаквост, промоција на човекови права и елиминирање на сите видови дискриминација која ужива голема доверба кај граѓаните.

Мисија

Комисијата за спречување и заштита од дискриминација е независно, професионално, ефективно и ефикасно, проактивно, транспарентно и достапно тело кое одговара на потребите на граѓаните за заштита и промоција на нивните права

Вредности

Вредностите во смисла на работењето на КСЗД треба да ја рефлектираат нивната определба за давање на придонес во општеството во насока на заштита и промовирање на човековите слободи и права. Вредностите го формираат однесувањето, растењето и развивањето како индивидуално, така и колективно. Одлуките што се донесуваат на секојдневно ниво треба да ги одразуваат тие вредности се со цел за да се остварат индивидуалните или заеднички потреби, во овој случај општествените потреби за заштита од дискриминација. Кога се носат одлуки водени од утврдените вредности, се прави свесен избор дејствата да се секогаш насочени кон она што е важно и добро за сите и се гради внатрешна кохезија во една група.

1. **Професионалност**	КСЗД ќе работи со висок квалитет, одговорно и отчетно. Професионалноста базирана на компетентноста е една од најважните вредности и водилка во дејствувањето на КСЗД како поединечно така и заеднички
2. **Транспарентност**	КСЗД се залага за транспарентност, отвореност и отчетност во работењето и со својот личен пример ги поттикнува институциите да работата согласно тие вредности
3. **Достапност**	КСЗД во својата комуникација и работа ќе се залага да биде лесно пристапна за сите граѓани
4. **Видливост**	КСЗД ќе се залага нејзините активности да бидат видени во јавноста, а членовите на КСЗД да се препознатливи
5. **Интегритет**	КСЗД работи чесно, принципиелно, одговорно, конзистентно, базирано на стандарди и без компромис во насока на заштита на човековите права и заштита од дискриминација
6. **Ефективност**	КСЗД се залага да работи на продуктивен и умешен начин што резултира во постојано постигнување на очекувани и мерливи резултати.
7. **Ефикасност**	КСЗД се залага во својата работа да го постигнува најдобриот можен исход на одржлив начин, притоа доследно да се поддржува квалитетна работа.
8. **Независност**	КСЗД се залага да работи без надворешни влијание од било каков вид, со верба во своите способности, компетентност, професионално искуство и добро раководење
9. **Организираност**	КСЗД се залага за јасна поделеност на работните обврски како помеѓу службата така и помеѓу членовите на КСЗД
10. **Активност**	КСЗД енергично и проактивно се посветува на својата работа и во остварувањето на своите надлежности
11. **Непосредност**	КСЗД се залага за пресретливост и лесна комуникација со граѓаните и сите релевантни чинители во својата работа верувајќи дека само со отворен однос може да се оствари соработка
12. **Самоиницијативност**	КСЗД се залага во својата работа да биде одлучна, да дејствува самостојно и независно, да презема акција кога е потребно и да има поттик да постигне резултати.

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ 2021 - 2026

4. СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ 2021 – 2026

Во рамки на своите надлежности, КСЗД за претстојните години ги има следните приоритети и цели:

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 1: Зајакнати интерни капацитети на КСЗД	
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 1.1: КСЗД има силни и стручни капацитети за борба против дискриминацијата согласно современите текови за заштита на човековите права	СТРАТЕШКА ЦЕЛ 1.2: КСЗД има ефективна и ефикасна стручна служба и капацитет за исполнување на законските надлежности

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2: Признаено национално тело за заштита од дискриминација
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 2.1: КСЗД е препознаена како активен чинител во општеството за превенција и заштита на дискриминација

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3: Зајакнати интерни капацитети на КСЗД	
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 3.1: Превенирање на структурни нееднаквости и промоција на вредности за надминување на дискриминација	СТРАТЕШКА ЦЕЛ 3.2: Ефективна заштитна улога на претставките

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 4: Зголемена јавна свест во однос на начините на превенција и заштита од дискриминација

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 5: КСЗД остварува значајна улога и соработка на меѓународно поле и иницира ефикасно поврзување и размена на позитивни практики

ПРОГРАМИ

5. ПРОГРАМИ

КСЗД во периодот од 2021 до 2026 година планира да ја реализира стратешката програма која е во функција на остварување на нејзините стратешки приоритети и цели.

Во Стратешкиот план се креирани следните програми:

1. Институционални капацитети
2. Превенција и заштита од дискриминација и постапување по претставки
3. Промоција со цел подобрување на состојбите со заштита од дискриминација
4. Меѓународна соработка

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ КАПАЦИТЕТИ	
СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 1: Зајакнати интерни капацитети на КСЗД	
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 1.1: КСЗД има силни и стручни капацитети за борба против дискриминацијата согласно современите текови за заштита на човековите права	
Активности и мерки кои ќе бидат спроведени во насока на реализирање на стратешкиот приоритет и цел:	**Индикатори за успешност:**
1. Подготовка на Деловник за работа на КСЗД 2. Поделба на одговорности по области помеѓу членовите на КСЗД	- Усвоен Деловник за работа - Ефикасна и ефективна работа со јасна поделба по одговорности
3. Зајакнување на капацитетите на КСЗД за планирање на активностите и ресурсите на институцијата 4. Континуирано учење и надградба на капацитетите на членовите на КСЗД	- Зајакнати капацитет на КСЗД - Успешно и ефикасно планирање на ресурсите и активностите
5. Воведување на дата база за водење евиденција на претставките и случаите	- Воспоставена дата база за евиденција и следење на случаите и претставките
6. Остварување на соработка со квалитетни домашни и меѓународни експерти 7. Донесување на интерен акт за формирање на советодавни тела од експерти за одредени специфични прашања поврзани со унапредување, спречување и заштита од дискриминација	- КСЗД има формирани советодавни тела и број на вклучени надворешни експерти

8. Конзистентно и еволутивно одлучување, детално, квалитетно, прецизно и јасно образложување на своите решенија 9. Навремено решавање по претставки 10. Ефикасно реализирање на надлежности	- Број на случаи на вмешување на КСЗД во судски постапки - Број на случаи на вклучување на КСЗД како пријател на судот - Број на упатување на општи препораки по сопствена иницијатива - Број на решени предмети и просечно време за нивно решавање - Број на издадени општи препораки и мислења - Број на завршени предмети на КСЗД
11. КСЗД е работодавач со еднакви можности и услови за сите групи граѓани и маргинализирани групи	- Подготвен и објавен правилник за вработување и работни односи со кој се промовираат еднакви можности и услови за работа за сите - КСЗД има преземено мерки за поедноставен и полесен пристап до КСЗД - Техничка опременост на канцелариите, за олеснет пристап на лица со попреченост

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ КАПАЦИТЕТИ	
СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 1: Зајакнати интерни капацитети на КСЗД	
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 1.2: КСЗД има ефективна и ефикасна стручна служба и капацитет за исполнување на законските надлежности	
Активности и мерки кои ќе бидат спроведени во насока на реализирање на стратешкиот приоритет и цел:	**Индикатори за успешност:**
1. Истражување и анализа на податоци релевантни за работата на КСЗД	- Формирано функционално аналитичко одделение
2. Изготвување на образец за институциите за прибирање, евидентирање и обработување податоци и нивно прикажување по дискриминаторски основи	- Изготвен образец за институциите за прибирање, евидентирање и обработување податоци и нивно прикажување по дискриминаторски основи
3. Преземање на досегашната институционална меморија 4. Донесување на правилник за заштита на лични податоци	- Преземени се актите на Комисијата за заштита од дискриминација - Донесен правилник за заштита на лични податоци
5. Донесување на акт за службени легитимации	- Донесен акт за службени легитимации
6. Мерење на квалитетот на актите	- Функционална алатка за прибирање мислења од граѓаните за работата на КСЗД
7. Подготовка на интерни процедури за финансиско работење 8. Подготовка на интерни процедури за архивско работење	- Подготвени интерни процедури за финансиско работење - Подготвени интерни процедури за архивско работење
9. Изработка на функционална електронска архива	- Целосно електронско архивирање на работата на КСЗД

10. Изработка на софтвери за ефикасност во работата 11. Софтвер за обработка на податоци и следење на случаи 12. Техничко опремување и опремување на просториите за работа	- Користење на современа хардверска и софтверска технологија во насока на унапредување на работата на КСЗД - Целосно технички опремени простории
13. Мерење на квалитетот на услугите од страна на корисниците	- Функционална алатка за прибирање мислења од граѓаните за работата на КСЗД
14. Континуирано учење и надградба на капацитетите на стручната служба 15. Размена на искуства на меѓународно ниво 16. Изработка на функционална веб страна	- Усвоен план за активности за јакнење на капацитетите - Изготвена програма за обуки - Број на реализирани активности - Број на претставници на КСЗД кои учествувале во активностите - Функционална веб страна преку која може да се пристапи до сите податоци и функции на КСЗД
17. Изработка на интерни акти за работата на службата 18. Изработка на интерни акти на КСЗД 19. Утврдување на компетенции за работа на раководните лица на стручната служба и стручната служба 20. Утврдување на процедурите за работа на стручната служба	- Донесен правилник за внатрешна организација на стручната служба на КСЗД - Утврдување на компетенции за работа на раководните лица на стручната служба и стручната служба - Утврдени процедури за работа на стручната служба
21. Утврдување на прирачници за работа и обрасци	- Утврдени прирачници за работа и обрасци

ПРЕВЕНЦИЈА И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА И ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПРЕТСТАВКИ	
СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2: Признаено национално тело за заштита од дискриминација	
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 2.1: КСЗД е препознаена како активен чинител во општеството за превенција и заштита на дискриминација	
Активности и мерки кои ќе бидат спроведени во насока на реализирање на стратешкиот приоритет и цел:	**Индикатори за успешност:**
1. Активна соработка со Граѓански организации 2. Соработка со Народниот правобранител и иницирање на Меморандум за стратешка соработка за примање на претставки 3. Соработка со Мрежата за заштита од дискриминација 4. Соработка со локални тела за недискриминација во општините 5. Соработка со Државниот завод за статистика 6. Соработка со приватниот сектор заради поефикасна превенција	- Број на одржани средби со сите предвидени правни/физички лица, претставници на институции, граѓански организации - Потпишан Меморандум за соработка со Народниот правобранител, број на остварени средби со НП - Број на остварени средби за соработка со Агенција за заштита на лични податоци, Државен завод за статистика, Јавно обвинителство, МВР, Собрание на РСМ, единици на локална самоуправа
7. Интензивна комуникација со медиуми и граѓани 8. Соработка со МВР, Агенција за заштита на лични податоци, јавно обвинителство	- Број на остварени средби со медиуми, медиумски здруженија, граѓани - Број на остварени консултативни работни средби со граѓани, граѓански организации - Број на остварени средби за соработка со приватниот сектор и претставнички организации на приватниот сектор (комори, здруженија)
9. Водење на тематски кампањи со фокус на маргинализирани групи	- Реализиран број на кампањи со граѓани - Реализирани кампањи со граѓани кои се социјално загрозени или се дел од маргинализирани групи

10. Транспарентност за работата, буџетот и трошење на пари од буџетот	- Објавување на Буџетот и на завршната сметка - Број на јавни седниците за подготвување на буџетот - Објавена систематизација и годишен план за вработување - Објавување на правилникот за внатрешна организација на службата - Јавност на седниците е регулирана и внесена во Деловникот за работа
11. Јавност на седници	- Број на одржани јавни седници
12. Следење на спроведувањето на препораките на КСЗД и подготвување на извештаи врз основа на тие податоци	- Информираност за спроведувањето на препораките на КСЗД - Подготвување на извештаи врз основа на податоците добиени од спроведувањето на препораките
13. Работа согласно одредбите и начелата за спречување корупција и судир на интереси како и соработка со Државната комисија за спречување корупција	- Работење согласно одредбите и начела за спречување корупција и судир на интереси
14. Организација на отворени денови на КСЗД од место на општините каде живеат сиромашни и социјално загрозени слоеви на граѓани	- Број на реализирани отворени денови
15. Едукативни настани наменети за приватниот и јавниот сектор	- Број на остварени едукативни активности наменети за приватниот и јавниот сектор

ПРЕВЕНЦИЈА И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА И ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПРЕТСТАВКИ	
СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3: Системско отстранување на дискриминацијата	
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 3.1: Превенирање на структурни нееднаквости и промоција на вредности за надминување на дискриминација	
Активности и мерки кои ќе бидат спроведени во насока на реализирање на стратешкиот приоритет и цел:	**Индикатори за успешност:**
1. Подготовка на Стратегија за спречување на дискриминација	- Усвоена и објавена Стратегија за спречување дискриминација
2. Јакнење на капацитети и едукација за спречување на дискриминација на институции	- Број на одржани настани - Број на обучени претставници од државни институции и други релевантни тела за начините за спречување на дискриминацијата
3. Изработка на анализи за структурни нееднаквости во општеството 4. Приоретизирање и усогласување на законите коишто содржат одредби кои се однесуваат на спречување и заштита од дискриминација со Законот за спречување и заштита од дискриминација	- Број на изработени анализи - Изготвени и објавени анализи, и генерални и специфични по области за состојбите со дискриминацијата во општеството - Подготвена и објавена листа на приоритетни закони кои треба да се усогласат со Законот за спречување и заштита од дискриминација (ЗСЗД) - Процент на закони кои се усогласени со ЗСЗД и не содржат дискриминаторски одредби
5. Учество во изработка на предлози на закони и учество во работните групи кои работат на изработка на предлози на закони	- Број на закони во чија изработка се учествувало
6. Активна соработка со Националното координативно тело за недискриминација	- Број на остварени работни средби со Националното координативно тело за заштита од дискриминација

7. Приоретизирање на области и изработка на редовни анализи по области за давање општи препораки/ мерки	- Број на изработени анализи
8. Мерки за заштита од дискриминација во дигиталниот свет	- Изготвена и објавена анализа за дигитални права и заштита од дискриминација во дигиталниот свет
9. Достапност на КСЗД и нејзините документи на различни јазици	- Преведени документи и прилагодена веб страна
10. Активности фокусирани на маргинализираните групи на граѓани	- Број на реализирани активности
11. Планови за надминување на структурна дискриминација на маргинализираните групи	- Број на изготвени препораки и мислења за системско отстранување на дискриминација
12. Прилагодување на простории и веб страна за лица со физички и сензорна попреченост	- Прилагодени простории и веб страна за лица со физички и сензорна попреченост
13. Активна соработка со Собранието, Постојаната анкетна комисија за заштита на правата на граѓаните и Комисија за еднакви можности 14. Претставување и соработка со работните тела во Собранието на РСМ и во врска со годишниот извештај за работа и за тековни активности 15. Соработка со интерпарламентарната група во Собранието 16. Признанија за институциите кои соработуваат во спречување и превенција на дискриминација како начин на стимулација	- Број на реализирани активности во Собранието на РСМ наменети за промоција на концептот на недискриминација - Број на прифатени предлози на КСЗД од страна на Собрание - Број на активности на Собранието во кои учествува КСЗД - Број на доделени признанија
17. Фокус на структурни форми на дискриминација и план за застапување по однос на истите 18. Донесување на правилник за постапување по сопствена иницијатива	- Изработен план за застапување по однос на структурните форми на дискриминација - Донесен правилник за постапување по сопствена иницијатива

ПРЕВЕНЦИЈА И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА И ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПРЕТСТАВКИ	
СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3: Системско отстранување на дискриминацијата	
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 3.2: Ефективна заштитна улога на претставките	
Активности и мерки кои ќе бидат спроведени во насока на реализирање на стратешкиот приоритет и цел:	**Индикатори за успешност:**
1. Подготовка на правилник за постапување по претставки	- Донесен Правилник за постапување по претставки
2. Предвиден начин на работа за поднесување на пријава на неуки странки	- Изготвено и објавено упатство за поднесување на претставка од страна на неука странка во постапка
3. Добро формулирани, јасни и темелни образложенија на актите заради конзистентност во одлучувањето, односно со вклучено прецизно и јасно објаснување во случаи на „променети околности"	- Број на претставки поднесени до КСЗД - Процент на изразени мислења на странки со кои се изразува задоволство од работата на КСЗД (таргет 70%)
4. Можност обезбедување на анонимност на барање на странките во поднесување на претставките во насока на заштита од стигматизација	- Вклучени одредби во Деловникот за работа на КСЗД постапување во случаи кога поднесувачот на претставка сака да биде анонимен
5. Можност за поднесување на онлајн претставка преку веб страната	- Изработена можност на веб страната на онлајн поднесување на претставка
6. Спроведување на тематски анализи врз основа на претставките од граѓаните и креирање мерки согласно наодите (да бидат изготвени 2 годишно)	- Број на зготвени и објавени тематски анализи врз основа на случаите по кои постапува КСЗД по барања од странки
7. Објавување на прирачник за мерки и акции за еднаквост и превенција од дискриминација со примери на	- Објавен прирачник за мерки и акции за еднаквост и превенција од дискриминација

дискриминација заради лесно препознавање од страна на граѓаните	
8. Поведување на actio popularis	- Број на покренати actio popularis
9. Следење на случаите по кои постапувала КСЗД и забележување на евентуални случаи на виктимизација	- Соодветна реакција на евентуалните случаи на виктимизација
10. Постапување по допрен глас	- Број на случаи по кои постапила КСЗД по допрен глас
11. Собирање на податоци од судовите/ судските пресуди	- Располагање со доволно податоци за состојбите од судовите во полето на дискриминација
12. Постапување по претставки како една од основните законски надлежности	- Број на претставки по кои постапила КСЗД - Број на препораките од КСЗД по кои е постапено од страна на институции/организации - Број на случаи на КСЗД по кои се води/водела судска постапка

ПРОМОЦИЈА СО ЦЕЛ ПОДОБРУВАЊЕ НА СОСТОЈБИТЕ СО ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА	
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 4: Зголемена јавна свест во однос на начините на превенција и заштита од дискриминација	
Активности и мерки кои ќе бидат спроведени во насока на реализирање на стратешкиот приоритет и цел:	**Индикатори за успешност:**
1. Постојано ажурирање на веб страната на КСЗД со нивните активности	- Број на неделни објави за активности на КСЗД
2. Донесување на комуникациска стратегија и комуникациски планови	- Подготвена и објавена Комуникациска стратегија
3. Редовно известување и активна комуникација со јавноста за активности 4. Активна и постојана соработка со медиуми 5. Редовни соопштенија за медиуми и објавување на информации за состојбата со дискриминација 6. Активности за зголемување на видливоста на активностите на КСЗД 7. Промовирање преку социјални медиуми	- Број на објави во медиуми за активности на КСЗД, соопштенија до новинари, брифинзи, јавни настапи на КСЗД - Процент на граѓани кои се запознаени со работата на КСЗД и со можностите за поднесување на претставка (таргет 90%)
8. Донесување на акт на комисијата за квартално информирање на јавноста за случаите на дискриминација	- Донесен акт за квартално информирање на јавноста за случаите на дискриминација
9. Промотивни кампањи	- Број на спроведени јавни кампањи

МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА	
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 5: КСЗД остварува значајна улога и соработка на меѓународно поле и иницира ефикасно поврзување и размена на позитивни практики	
Активности и мерки кои ќе бидат спроведени во насока на реализирање на стратешкиот приоритет и цел:	**Индикатори за успешност:**
1. Имплементирање на препораки од меѓународни организации	
2. Соработка со претставништвата на Совет на Европа, Обединети Нации и ЕУ 3. Следење на спроведувањето на меѓународните препораки во областа на заштита од дискриминација	- Број на потпишани меморандуми за соработка со меѓународни организации кои се занимаваат со прашања од областа на човековите права - Број на излагања на претставници на КСЗД на меѓународни и регионални средби - Број на остварени меѓународни средби - Број на коресподенција во насока на соработка
4. Активна соработка со Еквинет 5. Воспоставување на соработка со телата за еднаквост од регионот	- Членство и активности реализирани заедно со Еквинет - Број на остварени средби - Број на коресподенција
6. Доставување поднесоци до меѓународни тела за човекови права	- Број на доставени поднесоци

ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМА 1

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 1: Зајакнати интерни капацитети на КСЗД

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 1.1: КСЗД има силни и стручни капацитети за борба против дискриминацијата согласно современите текови за заштита на човековите права

АКТИВНОСТ	ОДГОВОРНИ	КОНСУЛТИРАНИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА		ПОТРЕБНИ РЕСУРСИ					
					Човечки			Финансиски		
			ПОЧЕТОК	КРАЈ	I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
1. Подготовка на Деловник за работа на КСЗД	Членовите на КСЗД Служба на КСЗД Проектни активности		Јули	Септември	Членовите на КСЗД Служба на КСЗД Проектни активности			Донаторски средства		
2. Поделба на одговорности по области помеѓу членовите на КСЗД	Членовите на КСЗД									
3. Зајакнување на капацитетите на КСЗД за планирање на активностите и ресурсите на институцијата 4. Континуирано учење и надградба на капацитетите на членовите на КСЗД	Членови на КСЗД Проектни активности			Март 2023					33.852.651 Донаторски средства	
5. Воведување на дата база за водење евиденција на претставките и случаите	Членови на КСЗД Проектни активности			Март 2023					Донаторски средства	
6. Остварување на соработка со квалитетни домашни и меѓународни експерти	Членови на КСЗД Служба на КСЗД			Март 2023	Одделение за меѓународна соработка и				Донаторски средства	

7. Донесување на интерен акт за формирање на советодавни тела од експерти за одредени специфични прашања поврзани со унапредување, спречување и заштита од дискриминација 8. Конзистентно и еволутивно одлучување, детално, квалитетно, прецизно и јасно образложување на своите решенија 9. Навремено решавање по претставки 10. Ефикасно реализирање на надлежности	Проектни активности Членови на КСЗД				истражување				432.000	
11. КСЗД е работодавач со еднакви можности и услови за сите групи граѓани и маргинализирани групи	Членови на КСЗД Служба на КСЗД									
12. Донесување на конкретни критериуми за следење на работата на членовите на Комисијата	Членови на КСЗД Проектни активности			Март 2023					Донаторски средства	
13. Донесување на интерен акт за утврдување на товар на докажување	Членови на КСЗД Проектни			Март 2023					Донаторски средства	

АКТИВНОСТ	ОДГОВОРНИ	КОНСУЛТИРАНИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА		ПОТРЕБНИ РЕСУРСИ					
	активности									
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 12: КСЗД има ефективна и ефикасна стручна служба и капацитет за исполнување на законските надлежности										
					Човечки			Финансиски		
			ПОЧЕТОК	КРАЈ	I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
1. Истражување и анализа на податоци релевантни за работата на КСЗД	Служба на КСЗД			Март 2023	Служба на КСЗД				Донаторски средства	
2. Изготвување на образец за институциите за прибирање, евидентирање и обработување податоци и нивно прикажување по дискриминаторски основи	Членови на КСЗД Служба на КСЗД Проектни активности			Март 2023	Служба на КСЗД				Донаторски средства	
3. Преземање на досегашната институционална меморија	Служба на КСЗД				Служба на КСЗД				303.500	
4. Донесување на правилник за заштита на лични податоци	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
5. Донесување на акт за службени легитимации	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
6. Мерење на квалитетот на актите	Служба на КСЗД				Служба на КСЗД					
7. Подготовка на интерни процедури за финансиско работење	Членови на КСЗД Служба на КСЗД									
8. Подготовка на интерни процедури за архивско работење	Членови на КСЗД Служба на									

	КСЗД									
9. Изработка на функционална електронска архива	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
10. Изработка на софтвери за ефикасност во работата 11. Софтвер за обработка на податоци и следење на случаи 12. Техничко опремување и опремување на просториите за работа	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД				1.103.500	
13. Мерење на квалитетот на услугите од страна на корисниците	Служба на КСЗД			Март 2023					Донаторски средства	
14. Континуирано учење и надградба на капацитетите на стручната служба 15. Размена на искуства на меѓународно ниво 16. Изработка на функционална веб страна	Членови на КСЗД Служба на КСЗД Проектни активности			Март 2023	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Донаторски средства	
17. Изработка на интерни акти за работата на службата 18. Изработка на интерни акти на КСЗД 19. Утврдување на компетенции за работа на раководните лица на стручната служба и стручната служба	Членови на КСЗД Служба на КСЗД Проектни активности			Март 2023					Донаторски средства	

20. Утврдување на процедурите за работа на стручната служба										
21. Утврдување на прирачници за работа и обрасци	Членови на КСЗД Служба на КСЗД Проектни активности			Март 2023					Донаторски средства	

ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМА 2

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2: Признаено национално тело за заштита од дискриминација

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 2.1: КСЗД е препознаена како активен чинител во општеството за превенција и заштита на дискриминација

АКТИВНОСТ	ОДГОВОРНИ	КОНСУЛТИРАНИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА		ПОТРЕБНИ РЕСУРСИ					
					Човечки			Финансиски		
			ПОЧЕТОК	КРАЈ	I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
1. Активна соработка со Граѓански организации 2. Соработка со Народниот правобранител и иницирање на Меморандум за стратешка соработка за примање на претставки 3. Соработка со Мрежата за заштита од дискриминација 4. Соработка со локални тела за недискриминација во општините 5. Соработка со Државниот завод за статистика 6. Соработка со приватниот сектор заради поефикасна превенција	Членови на КСЗД Служба на КСЗД		Во континуитет		Членови на КСЗД Служба на КСЗД				3.163.500	
7. Интензивна комуникација со медиуми и граѓани 8. Соработка со МВР, Агенција за заштита на лични податоци, јавно обвинителство	Членови на КСЗД Служба на КСЗД		Во континуитет		Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
9. Водење на тематски	Членови на		Во		Членови на				828.000	

кампањи со фокус на маргинализирани групи	КСЗД Служба на КСЗД		континуитет		КСЗД Служба на КСЗД					
10. Транспарентност за работата, буџетот и трошење на пари од буџетот	Членови на КСЗД Служба на КСЗД		Во континуитет		Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
11. Јавност на седници	Членови на КСЗД Служба на КСЗД		Во континуитет		Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Нема дополн. буџетски импликации	
12. Следење на спроведувањето на препораките на КСЗД и подготвување на извештаи врз основа на тие податоци	Членови на КСЗД Служба на КСЗД		Во континуитет		Членови на КСЗД Служба на КСЗД Проектни активности					
13. Работа согласно одредбите и начелата за спречување корупција и судир на интереси како и соработка со Државната комисија за спречување корупција	Членови на КСЗД Служба на КСЗД		Во континуитет		Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
14. Организација на отворени денови на КСЗД од место на општините каде живеат сиромашни и социјално загрозени слоеви на граѓани	Членови на КСЗД Служба на КСЗД		Во континуитет		Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
15. Едукативни настани	Членови на				Членови на					

наменети за приватниот и јавниот сектор	КСЗД Служба на КСЗД				КСЗД Служба на КСЗД					

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3: Системско отстранување на дискриминацијата

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 3.1: Превенирање на структурни нееднаквости и промоција на вредности за надминување на дискриминација

АКТИВНОСТ	ОДГОВОРНИ	КОНСУЛТИРАНИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА		ПОТРЕБНИ РЕСУРСИ					
					Човечки			Финансиски		
			ПОЧЕТОК	КРАЈ	I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
1. Учество во подготовка на Стратегија за спречување на дискриминација										
2. Јакнење на капацитети и едукација за спречување на дискриминација на институции	Членови на КСЗД Служба на КСЗД							Покриено од ОБСЕ		
3. Изработка на анализи за структурни нееднаквости во општеството	Служба на КСЗД									
4. Приоретизирање и усогласување на законите коишто содржат одредби кои се однесуваат на спречување и заштита од дискриминација со Законот за спречување и заштита од дискриминација	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
5. Учество во изработка на предлози на закони и учество во работните групи кои работат на изработка на предлози на закони	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД			Редовна работа на комисијата		

6. Активна соработка со Националното координативно тело за недискриминација	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
7. Приоретизирање на области и изработка на редовни анализи по области заради давање општи препораки/ мерки	Членови на КСЗД Служба на КСЗД Проектни активности			Март 2023	Членови на КСЗД Служба на КСЗД			Донаторски средства		
8. Мерки за заштита од дискриминација во дигиталниот свет	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
9. Достапност на КСЗД и нејзините документи на различни јазици	Служба на КСЗД		Во континуитет		Служба на КСЗД			100.000		
10. Активности фокусирани на маргинализираните групи на граѓани	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
11. Планови за надминување на структурна дискриминација на маргинализираните групи	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
12. Прилагодување на простории и веб страна за лица со физички и сензорна попреченост								1200.000		
13. Активна соработка со Собранието, Постојаната анкетна комисија за заштита на правата на	Членови на КСЗД Служба на КСЗД		Во континуитет		Членови на КСЗД Служба на КСЗД			Редовна работа на комисијата		

граѓаните и Комисија за еднакви можности 14. Претставување и соработка со работните тела во Собранието на РСМ и во врска со годишниот извештај за работа и за тековни активности 15. Соработка со интерпарламентарната група во Собранието										
16. Признанија за институциите кои соработуваат во спречување и превенција на дискриминација како начин на стимулација	Членови на КСЗД Служба на КСЗД		Во континуитет		Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
17. Фокус на структурни форми на дискриминација и план за застапување по однос на истите	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД			151.200		
18. Донесување на правилник за постапување по сопствена иницијатива	Членови на КСЗД Служба на КСЗД Проектни активности				Членови на КСЗД Служба на КСЗД			Донаторски средства		

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3: Системско отстранување на дискриминацијата

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 3.2: Ефективна заштитна улога на претставките

АКТИВНОСТ	ОДГОВОРНИ	КОНСУЛТИРАНИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА		ПОТРЕБНИ РЕСУРСИ					
					Човечки			Финансиски		
			ПОЧЕТОК	КРАЈ	I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.

1.Подготовка на правилник за постапување по претставки	Членови на КСЗД Служба на КСЗД Проектни активности				Членови на КСЗД Служба на КСЗД			Донаторски средства		
2.Предвиден начин на работа за поднесување на пријава на неуки странки	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
3.Добро формулирани, јасни и темелни образложенија на актите заради конзистентност во одлучувањето, односно со вклучено прецизно и јасно објаснување во случаи на „променети околности	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
4.Можност обезбедување на анонимност на барање на странките во поднесување на претставките во насока на заштита од стигматизација 5.Можност за поднесување на онлајн претставка преку веб страната	Членови на КСЗД Служба на КСЗД		Во континуитет		Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
6.Спроведување на тематски анализи врз основа на претставките од граѓаните и креирање мерки согласно наодите (да бидат изготвени 2	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД			Редовна работа на комисијата		

годишно)										
7.Објавување на прирачник за мерки и акции за еднаквост и превенција од дискриминација со примери на дискриминација заради лесно препознавање од страна на граѓаните	Членови на КСЗД Служба на КСЗД Проектни активности			Март 2023	Членови на КСЗД Служба на КСЗД			Донаторски средства		
8.Поведување на actio popularis	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД			252.000		
9.Следење на случаите по кои постапувала КСЗД и забележување на евентуални случаи на виктимизација	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
10.Постапување по допрен глас	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
11.Собирање на податоци од судовите/ судските пресуди	Служба на КСЗД				Служба на КСЗД					
12.Постапување по претставки како една од основните законски надлежности	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Членови на КСЗД Служба на КСЗД					

ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМА 3										
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 4: Зголемена јавна свест во однос на начините на превенција и заштита од дискриминација										
АКТИВНОСТ	ОДГОВОРНИ	КОНСУЛТИРАНИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА		ПОТРЕБНИ РЕСУРСИ					
					Човечки			Финансиски		
			ПОЧЕТОК	КРАЈ	I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
1.Постојано ажурирање на веб страната на КСЗД со нивните активности 2.Донесување на комуникациска стратегија и комуникациски планови	Служба на КСЗД Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Служба на КСЗД Членови на КСЗД Служба на КСЗД					
3. Редовно известување и активна комуникација со јавноста за активности 4. Активна и постојана соработка со медиуми 5. Редовни соопштенија за медиуми и објавување на информации за состојбата со дискриминација 6. Активности за зголемување на видливоста на активностите на КСЗД 7. Промовирање преку социјални медиуми	Членови на КСЗД Служба на КСЗД Делумно проектни активности			Во континуитет	Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Покриено од други извори надвор од буџетот	
8. Донесување на акт на комисијата за квартално информирање на јавноста за случаите на дискриминација	Членови на КСЗД Служба на КСЗД Проектни активности				Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Донаторски средства	

10. Промотивни кампањи	**Членови на КСЗД Служба на КСЗД Делумно проектни активности**				**Членови на КСЗД Служба на КСЗД**				**Покриено од други извори надвор од буџетот**	

ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМА 4										
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 5: КСЗД остварува значајна улога и соработка на меѓународно поле и иницира ефикасно поврзување и размена на позитивни практики										
АКТИВНОСТ	ОДГОВОРНИ	КОНСУЛТИРАНИ	ВРЕМЕНСКА РАМКА		ПОТРЕБНИ РЕСУРСИ					
					Човечки			Финансиски		
			ПОЧЕТОК	КРАЈ	I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
1. Имплементирање на препораки од меѓународни организации	Членови на КСЗД Служба на КСЗД		Во континуитет		Членови на КСЗД Служба на КСЗД				0	
2. Соработка со претставништвата на Совет на Европа, Обединети Нации и ЕУ	Членови на КСЗД Служба на КСЗД		Во континуитет		Членови на КСЗД Служба на КСЗД				2.703.000	
3. Следење на спроведувањето на меѓународните препораки во областа на заштита од дискриминација	Членови на КСЗД Служба на КСЗД		Во континуитет		Членови на КСЗД Служба на КСЗД				0	
4. Активна соработка со Еквинет	Членови на КСЗД Служба на КСЗД		Во континуитет		Членови на КСЗД Служба на КСЗД				Буџетирано во активност стратешка цел 5, активност 2	
5. Воспоставување на соработка со телата за еднаквост од регионот 6. Доставување поднесоци до меѓународни тела за човекови права	Членови на КСЗД Служба на КСЗД Членови на КСЗД Служба на КСЗД		Во континуитет		Членови на КСЗД Служба на КСЗД Членови на КСЗД Служба на КСЗД				1.504.000	